

kázka nastane, kupec nemôže žiadať, splnenie smluvy tým spôsobom, aby predávateľ tovar poslal — a predávateľ nemôže žiadať, aby kupec u neho prevzal tovar a nie na určenom mieste; a od tohto pravidla odchýliť sa možno len vtedy, keď je dopravná prekážka stála alebo takého rázu, že by dľa zjavnej vôle stránok účel smluvy za zmarený mal byť považovaný, čím sa stáva prekážka okolnosťou, ktorá činí plnenie nemožným. Z toho nasleduje, že povinnosť žalovaného, dodať tovar, z tej príčiny neprestala, že on tovar dňa 20. januára 1917 dodať nebol vstave, — povinnosť jeho bola by prestala len vtedy, keby výš-uvodené okolnosti boli trvaly.

Odvolaací súd — vychádzajúc z právneho stanoviska, ním zaujatého — nezistil skutkový stav dotýčne toho, či boli dopravné prekážky stále alebo tak dlho trvavšie, že by z týchto okolností možno bolo zistiť nemožnosť dodania a ponevác bez zistenia sem sa vzťahujúceho skutkového stavu vec nie je síca ku konečnému riešeniu, bolo treba rozsudok odvolacieho súdu dľa 2. odst., 543. §-u O. p. p. rozviazať a odvolací súd k ďalšiemu pokračovaniu upraviť. (3./XII. 1920, č. Ro. III. 55/19).

I. Jurecký:

Rozhodnutia Najvyššieho súdu vo veciach trestných.

1.

Vysoký vek (obžalovaný je 69-ročný) sám v sebe je dôvodom použitia §-u 93. Trz.

Najvyšší súd vyniesol nasledovný rozsudok:

Čo do určenia druhu trestu, z dôvodu, — materiálnej zmlätčnosti, označeného v bode 2. §-u 385. Trpp. z úradnej povinnosti zrušujú sa rozsudky súdov nižšieho stupňa — a trest obžalovaného použitím §-u 93. Trz. určuje sa v trvaní štyri (4) ročného žaláru...

Dôvody:

Súdy nižšieho stupňa zistily, že obžalovaný je 69-ročný, tedy vysokého veku, ale pri výmere trestu §. 93. Trz. preto neupotrebily, lebo obžalovaný je silný človek.

Dľa cit. §-u na miesto káznice, určitého času žalár sa má ustanoviť, ak pre zošlý vek (starobu) alebo telesnú slabosť vinníka trest káznice vôbec príliš ťažkým sa ukazuje.

Ponevác 69-ročný človek je už v takom vysokom veku, že proti nemu trest káznice javí sa byť príliš ťažkým i v tom páde, ak by taký človek ukazoval sa silným na vonkajší

pohľad, preto súdy nižšieho stupňa porušili trestný zákon (bod 2. §-u 385. Trpp.) na újmu obžalovaného tým, že nezmier- nily trest dľa §-u 93. Trz. Následkom toho Najvyšší súd na zá- klade §-u 33. Trppnov. a posledného odstavca §-u 385. Trpp. z úradnej povinnosti zrušil urážlivé čiastky rozsudkov obidvoch súdov nižšieho stupňa, a vynesol zákonu zodpovedajúci roz- sudok.

Rozsudok zo dňa 6. okt. 1920, čís. Kr. III. 168-20-4.

2.

Zastrelenie a potom privlastnenie si slobodnožijúcej zveriny je poľovným priestupkom. Rozsudok N. S. vyneseny ku zachovaniu práv- nej jednoty.

(§§ 333., 365., 367. Trz. §§ 26., 39. zák. čl. XX: 1883.)

Najvyšší súd vynesol nasledovný rozsudok:

Opravný prostriedok generálneho prokurátora uznáva sa za základný, a vyrieka sa, že sedria v K—ch porušila zákon tým, že právoplatným rozsudkom zo dňa 23. januára 1920, č. B. 26-1920-5., bez toho, že by na návrh oprávnená osoba bola navrhovala zavedenie trestného pokračovania, J—a K—u za vinného uznala v tom čine, že v novembri a decembri 19-9 v lesoch panstva kerestúrskeho z držby a bez privolenia správy: 1. 1 divokú svinu 11/2 q ťažkú v cene 450 K; b) 1 smu asi 70 kgr ťažkú v cene 431 kor. súhrnne 881 kor., tedy cudzie veci hnutelné v cene väčšej ako 200 k. odňal tým cieľom, aby si ich bezprávne privlastnil, čím — dľa rozsudku sedrie — dopustil sa postupne vykonaného zločinu krádeže dľa § 33. Trz., ktorý vzhľadom na použitie §§ 92 a 20 Trz. premenený bol na prečin krádeže dľa § 48 Trz. nov.; že odsúdila obžalovaného J—a K—u dľa § 49 Trz. nov., použitím § 92 Trz., na väzenie a trvaní (2) dvoch mesiacov ako na hlavný, dľa § 341 na ztratu úradu a vyzdvihnutie vykonávania politických práv v trvaní 1 roku, ako na vedľajší trest a dľa § 480 Trpp. k náhrade útrat trestného pokračovania; konečne že do trestu započítala obžalovanému dľa § 94 Trz. z prozatýmnej väzby dobu 24 dní.

Zároveň zrušuje sa horeuvedený rozsudok sedrie v Košiciach, a na základe bodu 4. § 326 Trpp. oslobodzuje sa obžalovaný z pod obžaloby horeuvedeného zločinu krádeže a jeho následkov.

Dôvody: ... Sedria založila svoj rozsudok, ktorý po vyhlásení stal sa právoplatným — na ten právny názor, že vlastníctvo zveriny patrí len oprávnenému páňovi honby, a že i v tom prípade, keď vlastník pozemku dľa § 13 zák. čl. XX: 1833, nehľadiac k prípad- nému oprávneniu honebnému, má právo zastreliť zverinu, ktorá mu škodu robí, nie je on oprávnený zastrelenú zverinu si privlastniť. Sedria tedy považovala zveriny ktoré obžalovaný bez dovolenia ma- jiteľa honby zastreliť, a si privlastniť, za cudzé hnutelné veci pre ob- žalovaného a preto kvalifikovala jeho čin za krádež dľa § 333 Trz.

Tento právny názor sedrie je mýlny.

Dľa pravidiel občianskeho práva, slobodno žijúce zveriny sú veci nikomu neprináležajúce, a následkom toho voči tomu kto ich ulapí, také zveriny nemôžu byť považované ani za cudzie veci hnu- telné, ani za také, ktoré by byly v držbe druhého, alebo by byly od- ňaté z držby druhého; z toho plynie, že čin toho, kto také zveriny zastreliť alebo ináč ulapí, a si ich bezprávne privlastní, nemôže byť kvalifikovaný a ni za krádež dľa § 333 Trz, ani za prečin bezprávneho prisvojenia (§§ 365, 367 Trz.) ani za iný zločin alebo prečin proti ma- majeku. Ponevác však dotyčné ulapenia slobodno žijúcich zverin čl.

XX:1883. obsahuje také pravidlá, ktoré obmedzujú všeobecné pravidlá občianskeho práva a v smysle cit. zák. len majiteľ honby má právo ulapiť slobodno žijúce zveriny, preto horeuvedený čin zakladá skutkovú podstatu poľovného priestupku dľa § 26 zák. čl. XX:1883, ktorý prestupok dľa § 39 cit. zákona len na návrh majiteľa honby alebo toho, kto honbu do prenájmu dal, alebo do prenájmu vzal, môže byť stíhaný.

Mýlila sa tedy sedria v K—ch a porušila zákon, keď horeuvedený čin obžalovaného za krádež dľa § 333 Trz. kvalifikovala, keď obžalovaného v prečine krádeže za vinného uznala, a jeho odsúdila vzdor tomu, že na návrh oprávnená osoba nepodala návrh na stíhanie obžalovaného, a keď obžalovanému započítala do trestu dobu 24 dní z vytrpenej prozatýmnej väzby.

Preto Najvyšší súd, vyhovujúc oprávnenému prostriedku generálneho prokurátora, v smysle odst. 4. § 442 Trpp. zrušil rozsudok sedrie, a oslobodil obžalovaného z pod tarchy obžaloby zločinu krádeže a jeho následkov.

(Rozsudok zo dňa 1. decembra 1920, čís. Kr. III. 218-20-4.)

3.

Keď poštový úradník jemu mocou úradu do opatery danú uzavretú poštovú zasielku vyláme a obsah balíku si privlastní, spácha krádež a nie zpreneveru. Obsah takýchto zasielok nie je sverený úradníkovi. Viac krádeží ako právny celok. § 343 Trz. upotrebený byť nemôže v prípade verejnoslužobného pomeru. Verejnoslužobný pomer verejných úradníkov sám v sebe nie je podkladom k tomu, aby ich krádeže, spáchané proti verejnoprávnym útvarom alebo orgánom, boli kvalifikované za krádež dľa bodu 7. § 336 Trz. (§§ 333., 336. bod 7. 343., 463. Trz.)

Najvyšší súd vyniesol nasledovný rozsudok:

... Z dôvodu materiálnej zmätočnosti, označeného v bode 1. b) 385. § Trpp, čo do kvalifikácie trestných činov obidvoch obžalovaných z úradnej povinnosti čiastočne a natolko sa zrušujú rozsudky súdov nižšieho stupňa, že pomíja sa na bod 7. § 336 Trz. založená kvalifikácia zločinu krádeže, spáchaného J—om Š—om, a všetkých zločinov krádeže, spáchaných A—om K—om.

Dôvody: ... Čo do kvalifikácie správne je to právne stanovisko súdnej tabule, že činy obžalovaných, spáchané odňatím 157 000 cudzích korún a činy obžalovaného A—a K—a vykonané odňatím poštových balíkov zakladajú skutkovú podstatu zločinov krádeže dľa § 333 Trz. a nie zločinov zprenevery v úrade dľa § 462 Trz, lebo obžalovanými odcudzené veci boli v zapečatenom vreci, dotýčne v poštových balíkoch uschované a uzavreté následkom čoho obsah týchto zasielok nebol složený do rúk obžalovaných a nebol sverený pod ich správu poľahke dozor, a obžalovaní neboli oprávnení, ba dľa ich predpisov bolo im prísne zakázané — otvoriť poštové zasielky a takýmto spôsobom ich obsah vziať do **detencie**. A ponevác A. K. tieto krádeže spáchal v dlhších medzičasoch, nie vždy tým istým spôsobom, na veciach nie toho istého druhu, a ani nie jedným rozhodnutím vôle svojej, jeho krádeže jedna s druhou nie sú v takom súvisе, na základe ktorého ony maly by považované byť za jeden právny celok.

Tá otázka, či ohľadom krádeží, páchaných obžalovanými učinený návrh na stíhanie týchto zločinov zodpovedá ustanoveniam § 343 Trz., stáva sa bezpredmetnou, lebo tieto ustanovenia vzťahujú sa len na tie krádeže, ktorými bola porušená súkromnoslužobná vernosť, čo vysvitá aj z §§ 110—116 Trz. ako aj z tých okolností, že zprenevera v úrade (§ 462. Trz.) — v prípade ktorej ide tiež o porušenie vernosti proti službodárcovi verejnoprávnej povahy — má byť stíhaná z úradnej povinnosti, kdežto v prípade zprenevery, spá-

chanej proti súkromným osobám, (fyzickým alebo právny, § 355 Trz.) označeným v §§ 342 a 343 Trz. trestné stíhanie má miesta len na návrh v týchto §§-och uvedených osôb. Ponevác tedy obžalovaní nestáli v súkromno-slúžobnom pomere ku službodarcovi alebo poškodným, k trestnému stíhaniu ich krádeži nebolo treba súkromného návrhu (§§ 89, 90 Trpp.) označeného v § 343 Trz.,

Avšak mýlili sa sudy nižšieho stupňa, keď krádeže obžalovaných kvalifikovali aj dľa bodu 7. § 336 Trz., lebo predpoklad tejto kvalifikácie, ako je to aj z celého obsahu tohoto bodu jasné, je súkromnoslúžobný pomer, akého ale v spomenutých krádežiach niet, a verejnoslúžobný pomer verejných úradníkov sám v sebe nie je podkladom k tomu, aby ich krádeže, spáchané proti tým verejnoprávnym útvarom alebo orgánom, v ktorých službe ako verejní úradníci stáli, kvalifikované boli dľa bodu 7. § 336 Trz. Nasledovné Najvyšší súd tohoto, v bode 1. b) § 385 Trpp. označeného dôvodu, známosti, v smysle posledného odstavca cit. §-u, musel si všímať z úradnej povinnosti, dľa odst. 1. § 33 Trppn. musel primerane čiastočne zrušiť rozsudky obidvoch súdov nižšieho stupňa a vyniesť zákonu zodpovedajúci rozsudok.

(Rozsudok zo dňa 10. novembra 1920, čís. Kr. III. 211-20-4.)

4.

Keď súd dobu vytrpeného zatýmného zadržania a vyšetrovacej väzby nepočíta v úplnej miere do trestu na slobode, povinný je uviesť tie skutočnosti, z ktorých možno uzatvárať že obžalovaný zavinil nepočítanú dobu. Rozsudok N. S. ku zachovaniu právnej jednoty.

(§ 94. Trz.)

Najvyšší súd vyniesol nasledovný rozsudok:

Uznáva opravný prostriedok generálnej prokuratúry za základný, a vyslovuje:

že právorlatným rozsudkom sedrie v B—j B—i zo dňa 21. mája 1920, č. B. 700-2-920 porušený bol zákon v ustanovení § 94 Trz., v znení článku IV. zákona zo dňa 18. decembra 1919 č. 1. Sb. zák. a nar. tým, že odsúdenému O—i D—i, ktorý od 21. februára 1920 do 26. februára 1920 v zatýmnom zadržaní, a od 27. februára do 20. mája 1920 vo vyšetrovacej väzbe bol z tejto trimesačnej doby sedria len (dva) mesiace vpočítala do trestu na slobode, na miesto 3 (troch) mesiacov, ačkoľvek odsúdený zatýmnú a vyšetrovaciu väzbu nezavinil, a sedria ani nezistila také skutočnosti, z ktorých by bolo možno uzatvárať, že odsúdený zavinil tú čiastku zatýmnej pofažne vyšetrovacej väzby ktorá do trestu na slobode sedriou vpočítaná nebola.

Najvyšší súd súčasne zrušuje tú čiastku horeuvedeného rozsudku sedrie v B—j B—i, ktorá sa vzťahuje na započítanie vyšetrovacej väzby do trestu na slobode a na základe § 94 Trz. — v znení článku IV. zákona zo dňa 18. decembra 1919, č. 1. Sb. zák. a nar. vpočítala dobu (3) troch mesiacov, — ktoré odsúdený odtrpel pred vyhlásením rozsudku I. stolice v zatýmnej a vyšetrovacej väzbe, — do trestu na slobode, vymeraného horeuvedeným rozsudkom na odsúdeného.....

Dôvody: ... Sedria nezistila také skutočnosti, z ktorých by bolo možno uzatvárať, že by obžalovaný bol zavinil zatýmnú a vyšetrovaciu väzbu, a to nevysvitá ani zo spisov. Dľa usnesení policajného kapitána a vyšetrojúceho sudcu v B—j B—i zatýmne zadržanie pofažne vyšetrovaciu väzbu na základe bodov 2. a 3. § 141 Trpp. z toho dôvodu byly nariadené, že obžalovaný uskočiť by mohol pre veľký trest, ktorý ho čaká a že by na svedkov mohol účinkovať.

Sedria vôbec neodôvodnila to, že z hore uvedenej troj mesačnej doby zatýmnej a vyšetrovacej väzby ona prečo započítala len dva mesiace do trestu na slobode.

Dľa § 94 Trz — v znení článku IV. zákona zo dňa 18. decembra 1919, č. 1. Sb. zák. a nar. — zatýmne zadržanie a vyšetrovacía väzba, ktoré odsúdený vytrpel pred vyhlásením rozsudku I. stolice, majú započítané byť do trestu na slobode pokiaľ ich odsúdený zavinil. V smysle tohoto zákona celá doba zatýmnej a vyšetrovacej väzby musí byť započítaná do trestu na slobode, a len tá doba nemôže byť započítaná do trestu na slobode, ktorú odsúdený zavinil.

Vinou odsúdeného zapríčinená je na príklad tá doba vyšetrovacej väzby, ktorú odsúdený zavinil tým že predstieral choromyslnosť, alebo zlomyseľne odvolával sa na svedka k jehož predvolaniu dlhšia doba bola potrebná.

Ponevác v tomto prípade nie sú tu také okolnosti, z ktorých by bolo možno uzatvárať, že obžalovaný zavinil čiastku zatýmnej a vyšetrovacej väzby, a také sedria ani nezistila, preto sedria len porušením zákona nepočítala celú dobu zatýmnej a vyšetrovacej väzby do trestu na slobode odsúdenému.

Najvyšší súd preto — vyhovujúc opravnému prostriedku generálnej prokuratúry — v smysle odst. 4. § 442 Trpp. vyslovil, že sedria porušila zákon. Súčasne ponevác obžalovaný porušením zákona bol odsúdený Najvyšší súd v smysle posledného odst. § 442 Trpp. zrušil tú čiastku rozsudku sedrie, ktorá sa vzťahuje na započítanie vyšetrovacej väzby do trestu na slobode, a vpočítal do tohoto celú dobu zatýmnej a vyšetrovacej väzby, ktorú odsúdený vytrpel.

(Rozsudok zo dňa 9. decembra 1920, čís. Kr. III. 260-20-4.)

Dr. Al. Hellbrand:

Zásadní rozhodnutí nejvyš. voj. soudu v Praze.

K § 127. v. tr. z.

Je-li uvalení vazby opatřením povšechného rázu s hlediska § 171: 2., 3. a 4. v tr. ř. a nikoliv opatřením rázu zvláštního vyvolaným chováním obviněného v průběhu vyšetřování, tedy nikoliv opatřením zaviněným obviněným samým — dlužno ve smyslu § 127. v. tr. z. dle znění upraveného zákonem ze dne 14. října 1919, č. 556. sb. z. a n., ježto obviněný vazby sám nezavinil resp. pokud jí sám nezavinil, celou vazbu započítati do trestu.

Nejvyšší vojenský soud vyhověl odvolání F. K. proti rozsudku divisiního soudu v O., kterým obžalovaný F. K. uznán byl vinným zločinem podvodu dle §§. 502. a 504: a v. tr. z. a odsouzen se započítáním dvou měsíců nezaviněné vazby do trestu.